

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดสมุทรปราการ

Factors Affecting Accounting Efficiency of Community Enterprise Accountants in Samut Prakan Province

Received: May 06, 2022

Revised: August 02, 2022

Accepted: August 19, 2022

ณฐา ธรเจริญกุล¹ เกสร คงสำเนา²

วาสนา ศรีบุญทอง³ และศิริวรรณ ห่วงเจริญ⁴

Natha Thornchareankul, Kesorn Kongsumpao

Wassana Sornboonthong, and Siriwan Wongcharean

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ 136 แห่ง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) การวิเคราะห์ VIF และ Tolerance ส่วนการทดสอบสมมติฐานการวิจัยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ ในด้านทักษะทางบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ มีทักษะทางวิชาชีพควบคู่ไปกับความรู้ด้านการบัญชี ในด้านปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพ สามารถอธิบายถึงประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การจัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี วิสาหกิจชุมชน

^{1,2,3,4} วิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก; Southeast Bangkok College; Email: natha@southeast.ac.th¹,

kesorn@southeast.ac.th², wassana@southeast.ac.th³, Siriwan@southeast.ac.th⁴

ABSTRACT

In this research investigation, the researchers examine the factors affecting the accounting efficiency of community enterprise accountants in Samut Prakan province. Data were collected from accountants of 136 community enterprises in Samut Prakan province using a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics of percentage, frequency, and mean. The technique of analysis of variance (ANOVA) was also employed. The statistics used consisted of correlation analysis, variance inflation factor (VIF), and tolerance. The hypothesis test was conducted using the technique of multiple regression analysis.

Findings showed that the factor of professional knowledge positively affected the community enterprise accounting efficiency in Samut Prakan province in the aspect of accounting skills. The factor of professional accounting skills affected the accounting efficiency of the community enterprise accountants under study in the aspect of having professional skills together with accounting knowledge. The factor of professional values affected the efficiency of the community enterprise accountants under investigation at the statistically significant level of 0.05. This could be explanatory that these community enterprise accountants exhibited knowledge and understanding in the accounting profession, professional skills, and professional values. This could be explanatory of the community enterprise accounting efficiency.

Keywords: Efficiency, Accounting, Accountants, Community Enterprise

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน โดยนำเศรษฐกิจศาสตร์ชุมชนหรือเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เช่น ในตำบลหนึ่งจะมีวิสาหกิจชุมชน 20-30 แห่ง โดยผลิตเพื่อบริโภคในท้องถิ่น ลดการซื้อจากภายนอกได้ประมาณหนึ่งในสี่ วิสาหกิจชุมชนที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานและวงจรชีวิตของชุมชน จะทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชน ระบบที่พึ่งพาตนเองได้ ชุมชนมีรายรับมากกว่ารายจ่าย ผลิตอาหารและปัจจัยพื้นฐานได้เอง ถ้าไม่มีวิสาหกิจชุมชน ไม่มีเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนก็ได้แต่รอรับความช่วยเหลือจากรัฐหรือจากภายนอก ต้องขึ้นอยู่กับคนอื่น พึ่งตนเองไม่ได้การจัดระบบชุมชนใหม่โดยใช้ทุนของชุมชนให้มากที่สุด ทำให้เกิดระบบอาหาร ระบบของใช้ ระบบทุน ระบบการผลิต ระบบการจัดการการผลิตและระบบตลาดขึ้นมา โดยระบบเหล่านี้ มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โรงงานยาง การเลี้ยงไก่ กบ

ปลา การปลูกผัก สมุนไพร ยาสมุนไพร ปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ ทั้งนี้ยังไม่ได้รวมกับการท่องเที่ยวชุมชนและกิจกรรมด้านสุขภาพต่าง ๆ ซึ่งตำบลไม้เรียงกำลังพัฒนาเริ่มต้นมาพร้อม ๆ กัน เหล่านี้ถือว่าอยู่ในระบบและวิถีชุมชนที่พวกเขากำหนดเองโดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (วิสาหกิจชุมชน, 2563)

ในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมทั้งการดำเนินธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูงมาก เจ้าของกิจการในฐานะผู้บริหารย่อมต้องการที่จะทราบผลการดำเนินงานและฐานะของกิจการ งานด้านบัญชีจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อกิจการ เนื่องจากผู้บริหารสามารถนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวางแผน การจัดทำงบประมาณต่าง ๆ และวางแผนในการดำเนินงานในอนาคตได้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2560) ผู้ทำบัญชีจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายในองค์กรเป็นอย่างมาก ในฐานะให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อนำมาใช้ตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ หน่วยงานบัญชีถือเป็นหน่วยงานสำคัญขององค์กรที่ต้องอาศัย ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเฉพาะทางในวิชาชีพบัญชีที่ได้ศึกษามาโดยตรงหรือเฉพาะด้าน และยังต้องอาศัยประสบการณ์โดยตรงจากการทำงานบัญชีจริงๆ ถ้ามีประสบการณ์ในการทำงาน ความเชี่ยวชาญทางทักษะในวิชาชีพบัญชีจะสามารถช่วยให้พนักงานวิเคราะห์ พิจารณาแยกแยะการ และการบันทึกบัญชี ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน เชื่อถือได้มากกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย ส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย บทบาทของผู้จัดทำบัญชีถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารนำไปตัดสินใจวางแผนกลยุทธ์ที่สามารถเลือกนำไปปฏิบัติ รวมทั้งการสนับสนุน การควบคุม และประเมินผลหลังจากการนำกลยุทธ์ปฏิบัติเพื่อนำองค์กรสู่แผนที่กำหนดไว้

จากเหตุผลดังกล่าว จึงนำไปสู่การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ โดยการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนส่งเสริมผู้ทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชี ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ เพราะหากผู้ทำบัญชีสามารถจัดทำบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นการเพิ่มคุณค่าและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการและประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านทักษะวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี

วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

นิยามศัพท์

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การรวมตัวกันของชุมชน อาจอยู่ในรูปของนิติบุคคล หรือไม่เป็นนิติบุคคล กันมีจุดประสงค์เพื่อนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งเงินทุน ความรู้ วัฒนธรรม มาจัดการสร้างสรรค์ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน สามารถสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนได้

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีไม่ว่าจะกระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดตามประกาศ

ความรู้ในวิชาชีพ (Professional Knowledge) ความรู้ความสามารถทางการบัญชี หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะทางวิชาชีพ ประสบการณ์ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ มีความเพียรพยายาม และความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557)

ความรู้ในวิชาชีพด้านความรู้ทั่วไป หมายถึง ผู้ทำบัญชีมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความรู้ทั่วไป ความเข้าใจหลักการปฏิบัติงานด้านบัญชีได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ

ความรู้ในวิชาชีพด้านธุรกิจ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการจัดการทั่วไป หมายถึง ความรู้ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิและข้อจำกัดทางธุรกิจ ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร และความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง

ความรู้ในวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การเข้ารับการฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี ความสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการทำบัญชีได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ความรู้ในวิชาชีพด้านการบัญชี หมายถึง ความรู้ด้านบัญชีและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง และความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพและนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานที่มีต่อวิชาชีพทางบัญชี โดยนำความรู้ ค่านิยม จริยธรรม และแนวคิดทางวิชาชีพบัญชีไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

ทักษะทางวิชาชีพด้านการใช้เหตุผล (Intellectual Skill) หมายถึง ความสามารถในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการนำหลักทฤษฎีมาใช้กับงานด้านบัญชีอย่างสร้างสรรค์

ทักษะทางวิชาชีพด้านการปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal Skill) หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ ความสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างดี และความสามารถเจรจาต่อรองและแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ทักษะทางวิชาชีพด้านการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอ ข้อมูลทางด้านบัญชีให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมในให้คำแนะนำกับบุคคลภายนอกในการทำงานด้าน บัญชีและความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางด้านบัญชีได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

คุณค่าแห่งวิชาชีพ (Professional Value) หมายถึง ลักษณะของจรรยาบรรณเกี่ยวกับความมี ศักดิ์ศรี การใช้หลักฐานอันเที่ยงธรรม มีความสามารถทางวิชาชีพและการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบใน งานของตน ประกอบด้วย คุณค่าแห่งวิชาชีพ ด้านความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ด้านความมีคุณธรรมด้าน ความเที่ยงธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเป็นอิสระ

คุณค่าแห่งวิชาชีพด้านความตั้งใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานด้าน บัญชีอย่างเปิดเผย ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา

คุณค่าแห่งวิชาชีพด้านความมีคุณธรรม หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม มีวินัยในการปฏิบัติงาน

คุณค่าแห่งวิชาชีพด้านความเที่ยงธรรม หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเที่ยงธรรม ไม่ฝักใฝ่ ไม่เอนเอียงไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

คุณค่าแห่งวิชาชีพด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง มีความตั้งใจทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต มี ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อองค์กร

คุณค่าแห่งวิชาชีพด้านความเป็นอิสระ หมายถึง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและ มีความเป็นอิสระในการทำงาน

ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี หมายถึง กระทำโดยมุ่งไปที่ประโยชน์ที่จะเกิดของข้อมูลทางบัญชีที่ มีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ และทันเวลา เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การควบคุม การวัดผล การดำเนินงาน หรือการตัดสินใจ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาปัจจัย ได้แก่ ความรู้ในวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าแห่งวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรการศึกษาค้างนี้ คือพนักงานบัญชีหรือผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2564 จำนวน 136 แห่ง (กองบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน, 2564) วิสาหกิจชุมชนละ 1 คน คิดเป็นพนักงานบัญชีหรือผู้ทำบัญชี จำนวน 136 คน

ตัวอย่างในการศึกษา คือ พนักงานบัญชีหรือผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนและได้รับการรับรองจากกองบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 136 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความรู้ทั่วไป ด้านบริหารธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบัญชี

3.1.2 ปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านการใช้เหตุผล ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านการสื่อสาร

3.1.3 ปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ด้านความมีคุณธรรม ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความเป็นอิสระ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) ได้กำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard: IES) ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้นำมากำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564ก)

1. ข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี
2. เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาวិชาชีพบัญชี
3. ทักษะทางวิชาชีพ
4. ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ
5. ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง

6. การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

7. การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8. ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

แนวความคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี (2564ข) กำหนด มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard for Professional Accountants: IES) ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพบัญชีระบุว่านักบัญชีจะต้องมีทักษะ 5 ด้าน ได้แก่

1. **ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill)** ซึ่งแบ่งย่อยได้อีก 6 ระดับ จากน้อยไปหามาก ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ได้ สามารถสังเคราะห์ได้ (นำองค์ความรู้หลาย ๆ ด้านมาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วคาดการณ์และให้สรุปผลได้) และสามารถประเมินคุณค่าได้ สิ่งที่สำคัญคือ บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต้องบรรลุระดับสูงที่สุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะทางปัญญาช่วยให้นักบัญชีแก้ปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดี แก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นประกอบไปด้วยทุกเรื่อง ดังนี้

(ก) ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัดและเข้าใจสารสนเทศ จาก คน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ข) ขีดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและการวิเคราะห์

(ค) ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อน

2) **ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and Functional Skills)** ประกอบด้วย ทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง

(ก) ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ข) การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง (Decision modeling and risk Analysis)

(ค) การประเมินค่า

(ง) การรายงาน

(จ) ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

3) **ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skill)** เกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึง

(ก) ความสามารถในการจัดการตนเอง

(ข) มีความริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง

(ค) ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

(ง) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

(จ) พิจารณาปรับค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติให้เข้ากับการตัดสินใจ

(ฉ) ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ

4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) จะช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผลสารสนเทศได้ มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ประกอบด้วย

(ก) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง

(ข) สามารถทำงานเป็นกลุ่ม

(ค) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้

(ง) เจรจาต่อรองจนทางแก้ปัญหาและกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสถานการณ์ทางวิชาชีพ

(จ) การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ฉ) สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและการพูด ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

(ช) ฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

5) ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) มีความสำคัญเพิ่มขึ้นกับผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้เป็นผู้แสดงบทบาทเชิงรุกในการจัดองค์กรแต่ละวัน ในขณะที่ก่อนหน้านี้ บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ปัจจุบันผู้ประกอบการวิชาชีพได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายหน่วยงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้น และตระหนักในเรื่องการเมือง และมีมุมมองแบบรอบด้าน ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ หมายถึง

(ก) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารโครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากร การตัดสินใจ

(ข) ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้างาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร

(ค) การมีภาวะการเป็นผู้นำ

(ง) การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

วิสาหกิจชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ให้ความหมายวิสาหกิจชุมชนว่า “กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นรูปนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด” (สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี, 2564)

ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน

1. ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการเอง แต่อาจมีคนนอกเข้ามามีส่วนร่วม โดยอาจมีการถือหุ้นได้ เพื่อการมีส่วนร่วมมือและให้ความช่วยเหลือแต่ ไม่ใช่หุ้นใหญ่ที่ทำให้มีอำนาจในการตัดสินใจ
2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ซึ่งอาจจะนำวัตถุดิบบางส่วนมาจากภายนอกได้แต่เน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด
3. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนซึ่งมีความรู้ภูมิปัญญาหากมีกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง ก็จะริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้โดยไม่มุ่งการเลียนแบบหรือแสวงหาสูตรสำเร็จ
4. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานทุนที่สำคัญเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยปรับประยุกต์ให้ทันสมัย ผสมผสานกับความรู้ภูมิปัญญาสากลหรือจากที่อื่น
5. มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ทำแบบโครงการเดียว คล้ายกับปลูกพืชเดียว แต่เป็นการทำแบบวนเกษตร คือมีหลาย ๆ กิจกรรมประสานฉีกพลัง (synergy) และเกื้อกูลกัน (cluster)
6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจหลัก การเรียนรู้คือหัวใจของกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน หากไม่มีการเรียนรู้ ก็จะมีแต่การเลียนแบบ การหาสูตรสำเร็จโดยไม่มีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ หากไม่มีการเรียนรู้ก็จะมีวิสาหกิจชุมชนบนฐานความรู้ แต่บนฐานความรู้สึก ความอยาก ความต้องการตามทีสื่อในสังคมกระตุ้นให้เกิด ทำให้ความอยากกลายเป็นความจำเป็นสำหรับชีวิต

7. มีการพึ่งตนเองเป็นเป้าหมาย การพึ่งตนเองคือเป้าหมายอันดับแรกและสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน ถ้าหากพลาดเป้าหมายนี้ คือพลาดเป้า วิสาหกิจชุมชนจะกลายเป็นธุรกิจที่มีเป้าหมายที่กำกวมก่อนที่จะคิดทำให้อร่อย ไม่พัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนให้เกิดความมั่นคง ก่อนที่จะก้าวไปพัฒนาธุรกิจ

ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

1. วิสาหกิจชุมชนพื้นฐานเป็นการผลิตเพื่อการใช้ในท้องถิ่นเป็นหลัก
2. ระดับชุมชนและเครือข่าย คือวิสาหกิจชุมชนแบบพอเพียง เป็นการประกอบกิจการโดยกลุ่มเพื่อตอบสนองการอุปโภคบริโภคในชุมชนและเครือข่าย ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบก้าวหน้าได้ เพื่อที่จะแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย

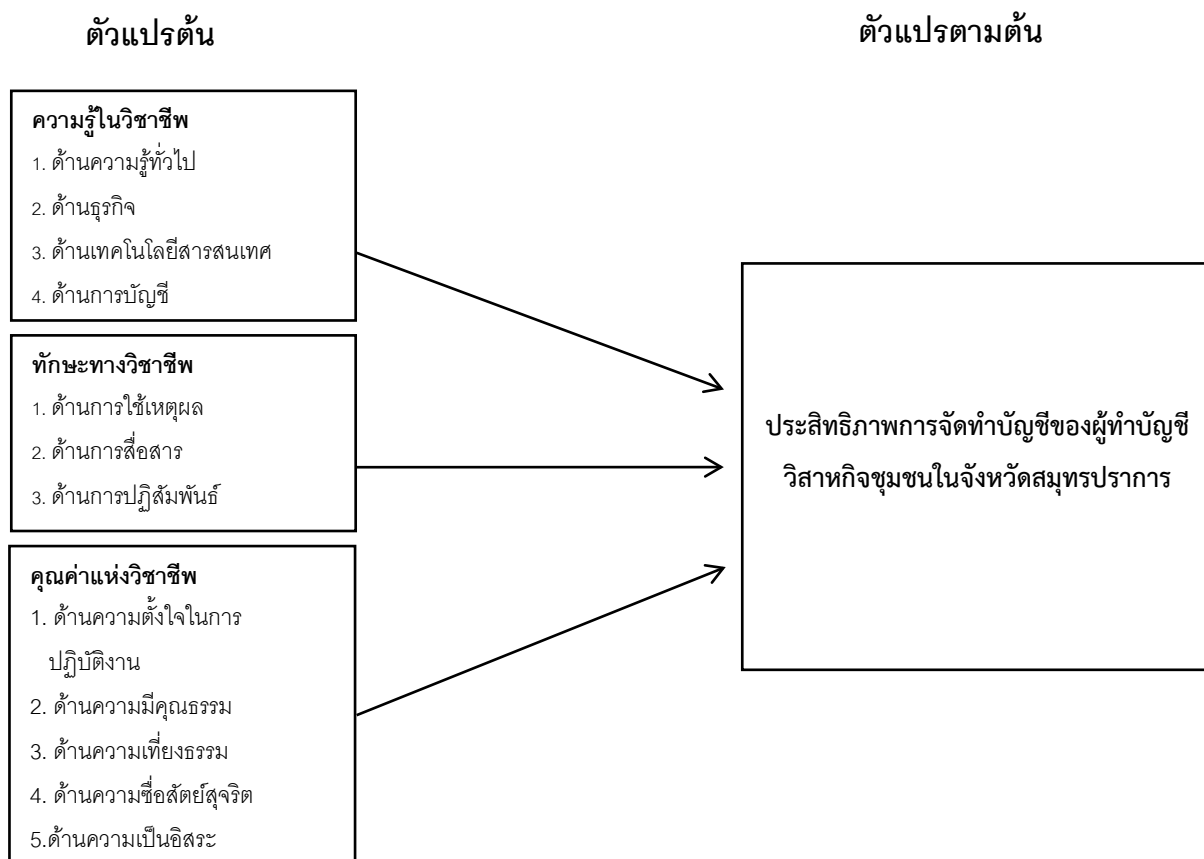
สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ความรู้ในวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ทักษะวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 คุณค่าแห่งวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรศึกษาครั้งนี้ คือผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีทั้งสิ้น 136 บริษัท บริษัทละ 1 คน คิดเป็นผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการที่รับรองจำนวน 136 คน และผู้วิจัยกำหนดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชี ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพของผู้ทำบัญชี และส่วนที่ 5 ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย โดยตรวจสอบความตรง (Validity) ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน พิจารณานิยามศัพท์ โครงสร้างการสร้างแบบสอบถาม และร่างแบบสอบถาม ส่วนการตรวจสอบความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และนำมาทดสอบความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเที่ยงที่ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ควรมีค่าในระดับ .70 ขึ้นไปและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ เก็บข้อมูลกับผู้ที่ทำบัญชีทางไปรษณีย์ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ 2) การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ และประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และ 4) การทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติที่ใช้การทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี

ผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ประมาณ 15,000-20,000 บาท ด้านการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ รองลงมาคือปัจจัยด้านความรู้วิชาชีพ และปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัย	b	SE	β	t	p-value
(Constant)	2.113	0.2665		7.941	0.000*
ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี	0.073	0.085	0.068	0.856	0.392
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	0.334	0.114	0.269	2.915	0.004*
ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ	-0.002	0.041	-0.004	-0.062	0.950
R ² = 0.103		p-vale = 0.000			
F=11.892					

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรด้านทักษะทางวิชาชีพ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบายได้ว่า หากผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนมีทักษะทางวิชาชีพสูงขึ้น จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี และผลการวิจัยยังพบว่า ตัวแปรด้านความรู้ในวิชาชีพและคุณค่าแห่งวิชาชีพรวมกันสามารถอธิบายประสิทธิผลในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีได้ร้อยละ 10.3

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปผลได้ว่า ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพ ปัจจัยด้านทักษะวิชาชีพ และปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยด้านด้านทักษะทางวิชาชีพมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี รองลงมาคือปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพและปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ตามลำดับ อาจเป็นเพราะผู้ทำบัญชีในปัจจุบันมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาชีพของตนเอง ประกอบกับมีทักษะทางด้านเทคโนโลยี จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีดีขึ้น

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับชลิดา (2020) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย พบว่า ทักษะทางบัญชีของผู้ตรวจสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพในการตรวจสอบในระดับที่มีนัยสำคัญ

ปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับ Peter (2019) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพระหว่างประสบการณ์ภาคปฏิบัติ: การรับรู้ของผู้ฝึกงานด้านบัญชี พบว่า ทักษะทางวิชาชีพควบคู่ไปกับความรู้ด้านบัญชีทางเทคนิค เป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้นำธุรกิจที่มีความรอบรู้ สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรได้ ประสบการณ์เชิงปฏิบัติมักได้รับการแนะนำว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบางอย่าง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา เกื้อกุล, มานพ ทองไทย, และภุชชาติ พรหมเต็ม(2561) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยทักษะทางวิชาชีพบัญชีกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกทุกตัวแปร ทั้งนี้องค์ประกอบของทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด

ปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับ อมร โททำ (2564) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพบัญชีสำหรับผู้ปฏิบัติงานบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ปฏิบัติงานบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ ควรมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นอิสระ เที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่องค์กรหรือกฎหมายกำหนดไว้

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ เท่านั้น ไม่ได้ศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทํานับบัญชี เช่น ด้านศักยภาพทางการบัญชี
2. การศึกษาครั้งนี้ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น ดังนั้นผลการศึกษอาจไม่สะท้อนถึงการดำเนินงานของธุรกิจประเภทอื่น หรือ หน่วยงานอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน. (2564). รายชื่อผู้ที่ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน. สืบค้นจาก <http://tcps.tisi.go.th/public/CertificateMap.aspx?region=1®ionname=%e0%b8%a0%e0%b8%b2%e0%b8%84%e0%b8%81%e0%b8%a5%e0%b8%b2%e0%b8%87>.
- ชลิดา ลิ่นจี, กนกมณี หอมแก้ว, และ สุภาพร บุญเยี่ยม. (2563). ความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(1), 34-45.
- เพ็ญภา เกื้อกุล, มานพ ทองไทย, และ ฐิชาติ พรหมเต็ม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน. *การประชุมวิชาการระดับชาติเทคโนโลยีภาคใต้ วิจัยครั้งที่ 8 "Creative economy เศรษฐกิจสร้างสรรค์"*, 16 กุมภาพันธ์ 2561, 367.
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, กองบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน. (2564). มาตรฐานผลิตภัณฑ์สหกิจชุมชน. สืบค้นจาก <http://tcps.tisi.go.th/public/certificatelist.aspx?province=11&provincename=%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3>
- สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี. (2564). พระราชบัญญัติส่งเสริมสหกิจชุมชน พ.ศ. 2548. สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%CA69/%CA69-20-2548-a0001.htm>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. สืบค้นจาก <https://acpro-std.tf.ac.or.th/standard/5/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพฉบับที่ 3. สืบค้นจาก https://acpro-std.tf.ac.or.th/uploads/files/2005_IES3.pdf
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). ระบบตรวจสอบสถานะใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต. สืบค้นจาก https://eservice.tf.ac.or.th/check_cpa/
- สลักจิต นิลผาย. (2561). ทักษะการบัญชีของผู้ตรวจประเมินความเป็นมืออาชีพในการตรวจสอบ และความสำเร็จในการตรวจสอบ: หลักฐานจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) และผู้ตรวจสอบภาษีในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 12(1), 138-146.
- อมร ไทท่า. (2564). ความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพบัญชีสำหรับผู้ปฏิบัติงานบัญชีของหน่วยงานภาครัฐใน

เขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 13(1), 1-15.

- Alktani, S., & Ghareeb, A. (2014). Evaluation of the quality of the internal auditing position in the public sector in Saudi Arabia: An applied study. *Global Review of Accounting and Finance*, 5(1), 93-106.
- Azmi, F., & Sri, M. (2020). Factors that affect accounting information system success and its implication on accounting information quality. *Asian Journal of Information Technology*, 14(5), 154-161.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Lansdell, P., Marx, B., & Mohammadali-Haji, A. (2020). Professional skills development during a period of practical experience: Perceptions of accounting trainees. *South African Journal of Accounting Research*, 34(2), 115-139.
- Lonescu, L. (2017). Productivity Accounting and Business Financial Performance: A Review of Current Evidence. *Economics, Management and Financial Markets*, 12(2), 67-73.
- Smith, G. (2005). Communication skills are critical for internal auditors. *Managerial Auditing Journal*, 20(5), 513-518.